

Natália Václaviaková, 16 rokov, Topolčany

Úchylka

(Poviedka)

„Neplač zas. Ak sa budeš dookola stresovať, bude ti z toho zle.“

Bravo. Skvelý postreh, oči. Úžasné, že mi to vravíš teraz, keď mi už rupnúť stihli, prebehne mi hlavou ironicky zatiaľ čo sa pokúšam zhlboka dýchať a nezadrhnúť sa. Kriste, neznášam plač. Ak sa dá to, čo práve predvádzam u babky na záchode v kúpeľni nazvať plačom. Pod slovom plač si skôr predstavím veľké slzy a intenzívny smútok. Nie oči červené ako po týždennom výlete v Holandsku s hipí príbuznými a tak krčovité lapanie po dychu až zvažujem, či mám záchvat emocionálny alebo epileptický.

„No tak, Naty, čo sa stalo?“ zdvihnem pohľad fixovaný na svoje kolená a pozriem sa na neho. Kútikom oka si všimnem, že k mojej kúpeľňovej šou sa pridala aj stará mama.

„Zlatko, čo je? Čo sa stalo?!“ vyhrkne, nakloní sa ku mne a začne ma objímať a hladiť po tvári. Z nejakého dôvodu sa rozrevem ešte viac. Príde mi veľmi zaujímavé, že zatiaľ čo moje uvažovanie je viac-menej v poriadku, telo odmieta spolupracovať.

„P-p-p-počkaj. Čas.“ vyrazím zo seba namáhavo. Otec ma sleduje a ja si len predstavujem, čo si musí myslieť. Nuž, zdá sa, že mám emocionálne labilnú dcéru, ktorá je schopná sa nervovo zrútiť pri najslabšej urážke. Smutné, že nie je ďaleko od pravdy, zašklabím sa. Asi tým vydesím starkú, pretože ma stisne ešte silnejšie a dookola opakuje-bude dobre, pokoj, pokoj. Otec nie. Nedávno som sa u neho podobne zložila len preto, že bol celý deň nevrlý a povedal mi, že som závislá na mobile. Odvtedy si dáva pozor na to, ako sa správa. Vtedy bol plač pochopiteľný, keďže som mala PMS a celý týždeň som bola ako tikajúca bomba pripravená na každú iskru. Neprijemné, že sa to stalo práve keď bola doma jeho nová manželka s jej matkou. Hlavne, keď ani jedna z nich netušila, čo je to PMS.

Teraz... Rada by som pre neho mala pre neho racionálny dôvod. Napríklad, dnes ma v škole ihneď skúšali a zlyhala som na plnej čiare. Alebo moja mama mi vyrabovala celý účet a použila peniaze z neho na kompletnú rekonštrukciu jej milovanej záhrady. Ale nie. Ja som sa zložila, keď mi sestra povedala, že som šibnutá.

„Stalo sa to cestou sem?“ spýta sa zčista-jasna otec. Pozriem sa naňho nechápavým pohľadom typu *ty si jasnovidec?!* a súhlasne vzlyknem. Zhlboka sa nadýchnem a začnem.

„V-vieš, ako neznášam -vzlyk- mľaskanie.“ Sledujem jeho emócie ako na filmovej páske. Zmätenie, nevieru a výraz *to myslíš vážne?*. Prekvapuje ma, že si v zúfalstve nedal hlavu do rúk. Isteže ma nechápe. Nikto to nechápe.

„Ch-chcela cestou, vzlyk, žuvať ž-žuvačku, vzlyk. Povedala so- vzlyk, som jej, ne-nech ju vyhodí. Asi, vzlyk, trikrát. A-a-a ona sa na mňa p-pozrela ako na psycho-vzlyk-pata a z-začala mi hovoriť, ž-že som šibnutá. Ž-že je to šialené, vzlyk, nenávidieť n-normálne ž-žuvanie, vzlyk.“ vyrazím zo seba von. Pozriem sa na starkú. Je na nej vidieť, že je zmätená. Vedela, že mľaskanie a zvuky jedenia neznášam, len asi netušila, ako moc. Vždy si myslela, že to je len môj zlozvyk. Úchylka, ako to "nádherné" nazvala moja sestra. Všetci si myslia, že ten odpor je len niečo, na čo som si zvykla ako malá a odvtedy sa toho držím.

Kým sa naši nerozviedli, všetci sme spolu jedli v rodinnom kruhu. Raňajky, obed, večera, deň čo deň. Najhoršie mučenie pre moje uši. Najskôr som mľaskanie ignorovala. Bohužiaľ, ignorovanie zaberalo asi tak na dve minúty. Nezáleží na tom, ako moc som sa snažila zameriavať na niečo iné, uši tie veci zachytávali ako najcitlivejší senzor. Nie som ani schopná popísať, ako odporný mi ten zvuk bol a stále je. Horší než škriabanie nechtami po tabuli. Horší než zvuk, ktorý zaznie, keď sa zlomí kosť. Tak zlý, až mám chuť ujsť, kričať, alebo ublížiť človeku, ktorý tie zvuky vydáva. Pochopiteľne, posledné dve z týchto vecí som si

nemohla dovoliť, ak som nechcela ísť ku psychologičke. Tak som zvolila útek. Ospravedlnila som sa a zavrela sa v izbe, až kým ostatní nedojedli. Ku psychologičke ma však dotiahli aj s týmto. Pamätám sa, ako radila rodičom, aby mi nedovolili zavrieť sa a vyhýbať sa tak ostatným. Chápem, že si myslela, ako si vďaka tomu vybudujem imúnosť. Aj som ju poctivo budovala. Asi tak tri dni. Potom som sa začala zatvárať do kúpeľne. Rodičia si museli myslieť, že mám veľmi citlivé trávenie. Ako išiel čas, rodičia sa rozviedli a ja so sestrou aj s mamou sme sa presťahovali ku babke, maminej mame, ktorá onedlho zomrela a začala sa veľká rekonštrukcia domu. V tom zhone a zmätku nemal nikto čas na moju malú "úchylku" a ak si aj niekto uvedomil, že jedávam viac v izbe, než za kuchynským stolom, ignorovali to. Drobné incidenty sa však stávali naďalej.

Na základnej škole som mala istý čas angličtinárku, ktorá mala vždy poruke žuvačku. Taktiež sa nehanbila dať najavo, že ich má rada a prežúvala naplno. A nahlas. Strpela som s ňou dva roky. Dva roky som si predstavovala, ako vstanem a ujdem z triedy, pričom na mňa budú všetci pozeráť ako na psychopata. Predstavovala som si, ako sa na ňu vrhnem a ublížim jej, ak ten mučiaci nástroj nevypľuje. Bože, ako som sa vtedy zdesila, že na to vôbec myslím. Bála som sa, že ak mi rupnú nervy, budem toho naozaj schopná. Vedela som, že by som toho bola schopná. Dni v triede boli mučením. Keď spolužiak vedľa mňa na hodine potajomky ujedal z desiaty, naštváli sa učitelia na mňa, pretože som si zakrývala uši. V škole som objavila ďalší zvuk, ktorý doteraz nenávidím. Smrkanie. Neznášala som spolužiaka len pretože mal alergie a smrkal. Bolo to choré.

A chrápanie. V zásuvke mám najmenej päťdesiat štupeľov do uší len pre prípad, že u nás prespí niekto, kto hlasno chrápe. Dokonca som si kvôli tomu vydobyla vlastnú izbu. Nechcem ani spomínať tie hororové noci, keď som si zabudla na dovolenke štupele. Nie som schopná zaspať pri niekom, kto chrápe, alebo pochrapkáva. Keď mi sestra, mama alebo otec povedali, že si nemám vymýšľať a že to nie je normálne, vedela som to. Bolo mi povedané, že som chorá na hlavu tak často, až som tomu trochu uverila.

A teraz sedím v kúpeľni po intenzívnom plači a trhaným hlasom vysvetľujem otcovi a starkej, ako som dnes po príchode k nim odhodila sestrinu žuvačku, ktorú si odložila na palubnej doske auta do trávy. Ako na mňa začala kričať, či som už úplne šialená a že sa mám dať liečiť. Že ma hneď na ďalší deň pošle k psychiatrovi. Akoby som potrebovala päť bielych stien, zvieraciu kazajku a špeciálny ústav. Akoby som urobila niečo hrozné, hoci osobné peklo skoro každý deň prežívam ja. Kto by sa z toho nezrútil?

„Vieš čo? Keď budem mať dovolenku, prídem sem, alebo ty k nám a budeme to riešiť, dobre? Nájdeme nejakého psychológa.“ spýta sa ma otec s odhodlaným leskom v očiach. Pocítim nechut' a zúfalstvo. Chodenie ku psychológovi je bežné, to viem. Ale nie pre mňa. Nechcem chodiť ku psychológovi, ktorý mi bude radiť, aby som testovala svoje limity. Možno mi všetkých psychológov znechutila tá, ktorá spôsobila štvorročné týranie mojej mysle. A ešte k tomu chodiť kvôli tomu k otcovi do Trnavy? Ďakujem, neprosím.

Napriek tomu však prikývnem.

S námahou vstanem a vyjdem von.